

III. Országos Középiskolás Képzőművészeti Diáktárlat Hajdúszoboszló 2008.

Hölgyeim és Uraim! Kedves diákalkotók!

Örömmel jelenthetem Önöknek, hogy újból győzött a tehetség és a szorgalom. Ismét szép számú pályázati anyag érkezett erre a diáktárlatra. 291 alkotás 209 alkotótól, 41 iskolából. 56 felkészítő tanár segítette az ifjú alkotókat abban, hogy ilyen színvonalas alkotásokkal lépjenek meg bennünket, immár hagyományt teremtve és gazdagabbá téve az Országos Közoktatási Szakértői Konferencia közönségét. Igaz, lehetne több is a beküldött képek száma, hiszen magam is meglepődtem azon, hogy az ország másik részéből milyen szép számmal pályáztak alkotók, s ugyanakkor híres debreceni középiskola figyelmét elkerülte ez a szinte egyedülálló lehetőség. Tehetségek veszhetnek el, ha nem adunk meg nekik mindent, ami egyébként meg is illetti őket. A zsűri értékelése szerint színvonalas és szép számú pályázati anyag érkezett még akkor is, ha az elmúlt évhez képest egy alkotó csak két képpel pályázhatott, s rögtön megjegyzem, hogy ha lesz következő tárlat, akkor mi, javasoljuk újból a három kép beküldését. A zsűri megállapítása az is, hogy ezek az ifjú alkotók tehetséggel párosuló lelkesedéssel és szorgalommal rendelkeznek, a vonalak és színek kombinációjának segítségével igen kiváló alkotásokat hoztak létre. Meggyőződésem, hogy a mostani fiatalok szabadabban vetik bele magukat a művészet világába. Végül is a művészet a szabadok kiváltsága.

Caudwell szerint: „A művészet ... egyrészt az ember önmegvalósulása, másrészt maga is az ember egyik valósága”.

Hölgyeim és Uraim!

Már említettem az ifjú alkotók tehetségét, lelkesedését és szorgalmát. Lényegesnek tartom megemlíteni azt is, hogy ők a művészet titkait kutatják. Nincs könnyű feladatuk. Tudom, hogy a legtehetségesebbek ezt egy életen át tartó programként fogják megoldani. Segítek nekik Henrich Böll szavaival: „Mi a művészet titka? Kilencvenkilenc százalék tehetség, kilencvenkilenc százalék fegyelem, kilencvenkilenc százalék munka.”

Persze nem elvenni akarom a kedvüket, sőt inkább biztatom őket. Műveljék ezt az önboldogító hóbortot. Ugye, kedves tárlatlátogatók, mindnyájunk nevében mondhatom, hogy jó látni ezt a kiállítást, jó, hogy vannak ifjú alkotók, felkészítő művészek és iskolák, jó, hogy vannak olyan személyek, akik felvállalják a megrendezést, vannak akik helyet adnak, s a díjak oldaláról nézve, vannak támogatók is. Összességében akkor ennyi jó, már ünnepet jelent.

A kiállított művek különböző stílusban és technikával készültek. Nem sorolom fel a technikai sokszínűséget, csak a számát mondom, 18 féle technika fordul itt elő. Szinte a grafika és a festészet minden fajtája.

Fernandó Boterót idézem: „Amikor megalkotsz egy képet, még nincs igazán közöd hozzá. Miközben fested, egyre inkább belekerülsz, végül pedig már belülről látod, benne élsz a festményedben.”

Körülbelül így alkothatta Fantázia c. képét **Popovics Enikő** Kazincbarcikáról. Látványból építkező absztrakt alkotás, mely leegyszerűsített geometriát absztrahál, okkerekből kiindulva, hogy a kék napgolyóban lelje beteljesülését.

Az általános iskolás korban a rajzi értelmezés, azaz a formák tanulmányozása, a felépítések, összefüggések képi magyarázatának keresése fontos feladat volt. Milyen jó, hogy ezt több

alkotó alkalmazta beküldött rajzán, vagy festményén, pl. **Hadházi Balázs** a debreceni Dóczy Gimnáziumból, Lótanulmány c. grafikáján. Rajzának értelmezése a megismerést, a jobb megértést szolgálja.

Anatole France nyilatkozta, hogy „Egyedül az egyszerűség szép”. Erre nagyon jó példa a hódmezővásárhelyi **Tóth Tamás** Szék. c. tanulmányrajza, mely olyan perspektíva, amely egy nagyon egyszerű tárgy síkon történő, de a térbeliség látszatát keltő ábrázolását mutatja be. Ezen az alkotáson érződik a műgond és a teremtő-formáló szeretet. Mint említettem egyszerű, s hozzáteszem, egyszerűen mesteri alkotás.

Ugyanígy, azaz mesteri alkotásokkal jelentkezett **Juhász Lajos** Kazincbarcikáról, a Babák, s a Valami mindig hiányzik c. két ceruza grafikájával. Mesterei, de nem egyszerű rajzok. Ennek a két alkotásnak a lényege: egy kompozíció „jelentése” nem csak annyi, amit elmesélhetünk róla, mint megformált történetet, külső, vagy belső valóságot. Juhász Lajos alkotásainak igazi jelentése az úgynevezett eszmei üzenet. Mindenki figyelmébe ajánlom, mert ezek a képek minden embernek mást üzennek. Játékosság, ugyanakkor groteszk báj és óriási fantáziaéhség érződik a grafikákból. Az alkotó lelkét, s ez által a képeit is, megérinti a szürrealizmus.

A festményeken a színek a forma képzésére, kiemelésére, térformában vagy síkformában jelennek meg. Gyakran azonban, különösen a modern művekben a színek lesznek a kompozíció főszereplői. Mint **Kiskéry Dániel** /a debreceni Református Kollégium Gimnáziumából/ Debreceni színek 2. c. alkotásán, mely hatrészes, síkformára való átirat. Színképnek is felfogható lenne, de több annál, hiszen ritmusa és térélménye van az alkotásnak. Redukált fantázia. Íme, így boldogít a képzőművészet. Ha jól meggondoljuk, mindent, ami életünkben boldogít, a fantáziának köszönhetjük.

A műalkotás a valóságot ábrázolja, de sohasem azonos azzal, amit ábrázol, még a fotográfia esetében sem. Környező világunk végtelen sokaságú, változatos alakzatokból, természeti és mesterséges formákból áll, általuk érzékelhető a tér. Középiskolában igen sokat művelt festészeti munka a beállítás készítése, amit sokféleképp lehet felfogni. Ez talán a legkisebb érzékelhető térben elhelyezett tárgyak valamilyen technikával történő megörökítése. Nagy jelentősége van! Szerencsére sokan készítettek tárlatunkra beállítási csendéleteket. A jók között mindig van egy legjobb, s az most **Ember Péter**, a debreceni Kós Károly középiskolából, akinek szín-gazdag alkotásán a színbeli, tónusbeli, formai és vonalérzékenység egyaránt megfigyelhető. A fény és az árnyék alapvető fontosságú szerepet játszik alkotásában. A tárgyak függőleges harmóniája szinte vonz minket, a sötétkék színekhez a kontraszt kedvéért sárga vízszintes felületet rendezett.

A beküldött alkotások között sok portré található. Ez igen dicséretes. Az emberábrázolás, mely témájában nagyszerű munka, s úgy gondolom, hogy ebben a korban talán a legtöbb időt érdemlő elfoglaltság kell, hogy legyen. Megjegyzem, hogy ez az egyik legnehezebb képzőművészeti feladat.

Szólok **Buzsik Mária**ról, aki kazincbarcikai, s magasiskolai szinten műveli a grafikus portrérábrázolást. Az arcot, a tekintetet örököltte meg. Úgy látszik, hogy szereti a portrékat, hiszen életet lehet mutatni bennük, a karakterekkel példát lehet állítani. A portrérábrázolás sokkal több, mint a hasonlóság megalkotása, az orr, a szemek és a száj formájának helyes megfigyelése alapján. A jó portré az atmoszférát is érzékelteti, sőt valamit kifejez a modell jelleméből is.

Az emberi arc további, említésre méltó megörökítőiről, még szeretnék szólni, de előtte engedjék meg, hogy kiváló képzőművészeti közösségeket említsek.

Először a zalaegerszegi gimnázium linómetszőit említem. **Miklós Claudiát** és **Bandics Laurát**. 1-1 alapon 4-4 kis alakú linómetszéssel jelentkeztek. Érdekességként megemlítem, hogy a linómetszés a fametszésből nőtte ki magát. A fametszés a legrégebbi grafikai eljárás, egyidős a kínai-japán kultúrával. Mivel a metszett fa vetemedhet, s repedhet, s a jó - több éves - fatönc igen drága, így a veszélyeknek jobban ellenálló és olcsóbb anyag alkalmazásának szükségével pótanyagokat kerestek. Így akadtak rá - többek között - a linóleumra. Dicséretes, hogy erre a tárlatra több linómetszet érkezett Komárnóból, Bajáról és Berettyóújfaluból. Claudia és Laura linómetszeteiken ízléssel, mértéktartással és visszafogottan fogalmazznak, fölényes biztonsággal.

Újból szólhatok a berettyóújfalui Bessenyei Szakközépiskola linómetszőiről, ex libris készítőiről. Mint említettem, ez a technika hála istennek, most több iskolában kedveltté kezd válni. Lehet, hogy ebbe mi is besegítettünk kicsit. Dombi Géza festőművész irányításával 23 ifjú linómetsző alkotása látható. Munkáik sokoldalúságról, kiforrott technikai készségről vallanak. Tudták, hogy úgy kell megformálni a kompozíciót, hogy az funkciót töltsön be, tükrözze annak az eseménynek a karakterét, amelyre készült. Például abból a célból, hogy könyvbe ragasztva az ex libris kifejezze: ez az én könyvem, s amit a lapon látsz, az én vagyok, a miniatűr kompozíció által megjelenített világ hozzám tartozik. Az alkotók közül kiemelem **Szabó Éva, Csige Anita, Csurja Ferenc, Kardos Andrea, Makai Barbara, Mozsár Barbara** és **Nagy Kitti** alkotását.

A bajai Liszt Ferenc Képző- és Iparművészeti Tagintézmény diákjainak munkáiban gyönyörködni lehet. Alkotásaikon az elrendezés, a kompozíció hozzájárul ahhoz, hogy szép legyen a valóságanyag, az úgynevezett tartalom. Ehhez egy kis magyarázatot adnék. Amikor elrendezünk egy csokor virágot a vázában, akkor az egyensúlyt, a szépséget, a harmóniát keressük. Amikor öltözködünk, átgondoljuk, hogy mihez milyen szín illik. A bajai ifjú művészek, amikor alkottak, ugyanúgy viselkedtek, mint mi, a virágok rendezésénél, vagy az öltözködésnél. Több alkotáson a szimmetria, esetleg az aszimmetria és a ritmus megvalósításával alapvetően a harmonikus hatások elérésére törekedtek, ösztönösen is a szépség alkotóelemeit keresték. Alkotásaik olyan tükröt tartanak a valóságról élénk, melyben a természeti formák szimmetriáját, a művészi formák ritmusával írják át. A kiváló Enteriőr linómetszet-grafika beállítással jelentkezők közül megemlítem a következő alkotókat: **Glashardt Anna, Jámbor Nikolett, Faidt Dávid, Szabó Ágnes, és Juhász Barbara.** **Pataki Petra** Üveggolyó c. temperáján a piros golyók párbeszéde játszódik le, friss csillogás van a drapéria és a golyók között, vibráló ékessége a kiállításunknak. Szép, drapéria-tanulmánynak is felfogható **Aradi Petra** Labda-Gyümölcs-Baba c. színes ceruza alkotása. Hasonló értékekkel rendelkezik **Ungor Zsófia** Fababa c. munkája is. S kiemelkedik a bajaiak munkáiból **Aradi Petra** Bogarak c. rézkarca és **Vas Dániel** „A képzelet borítója” c. grafit-számítógépes grafikája, mely bizonyítja a klasszikus és a legmodernebb technika ötvöződésének lehetőségét a mai képzőművészeti világban.

Külön öröm számomra, hogy határon túlról – Szlovákiából, Romániából és Szerbiából – is jelentkeztek diákok a kiállításra. A szabadkai Politechnikai Iskola diákjai színvonalas alkotásokkal vannak jelen. Közülük dicséretet érdemelnek: **Arc Anett, Bem Tamás** és **Raffai Ingrid**.

A nagyváradi Lórántffy Zsuzsanna Református Gimnázium diákjai a magyar ABC betűinek iniciáléival hívták fel magukra a figyelmet. Közülük a legjobbak: **Bíró Anett**, **E. Balog Ágnes** és **Veress Emőke**.

Visszatérek röviden az emberábrázolásra, amely szerencsére több pályázó témája volt. Közülük a legjobbak: a kecskeméti **Budai Viktória** Ugyanaz c olajfestménye, a kazincbarcikai **Sánta Péter** Einstein c grafikája, **Herczeg Lilla** Kalapos hölgy c. alkotása, a kecskeméti **Kosik Márk** rézkarca, a váci **Dóra Ádám** portréja, **Nagy Boglárka** Kanapén fekvő nő c. érett alkotása, a Kós Károly Művészeti Szakképző diákjai közül **Dániel Andrea** és **Gacsó Szilárd** munkája, valamint a hódmezővásárhelyi **Tóth Tamás** szén portréja.

„A képzelet a művészetben abból áll, hogy a művész megtalálja egy létező dolog legtökéletesebb kifejezését”...*Gustave Courbet*.

Sok ifjú alkotó rendelkezik illusztrációs képességekkel. Imponáló ötletgazdagság, szárnyaló fantázia, a témák rejtette gondolatok kibontásának képi megfogalmazásai tanúskodnak alkotásaikon. Közülük megemlítem a debreceni **Fejes Fruzsínát**, a „Tánc olyan vers, melyben a mozdulatok a szavak” c. alkotását, melyen érződik a leleményesség és a fantázia. A találó cím és mondanivaló mellé hozzáteszem, „a tánc a mozdulatok algoritmus”.

Több akvarell technika közül kiemelem a sóstóhegyi **Szabó Nóra** Üvegablak tervét. Kiváló alkotásával bizonyítja az akvarell sokszínűségét.

Megemlítem, hogy a hajdúdorogi Szent Bazil Oktatási Központ diákjainak munkáiból érződik, hogy milyen sokrétű képzőművészeti oktatás folyik az intézményben.

Még egy alkotóról szólok, a hajdúszoboszlói **Szoboszlai Evelinről**, aki utazásai élményeit festette meg tempera alkotásain, jó érzékkel. Azért alkot, hogy szebbé, jobba tegye világunkat. Hiszen „egy jó festménynek egyenlőnek kell lenni egy jó cselekedettel”.

Kedves Diákalkotók!

Két idézettel köszönök el tőletek:

„Szeresd a művészetet! Ez hazudik legkevésbé minden hazugságok között.” *Gustave Flaubert*

„A művészetben mindent megtehetsz, csak egy a fontos: tudd, hogy szereted - és sok fáradtság, míg ezt megtudod.” *Browning*

Kívánom, hogy a közönség elismerését is nyerje el e seregszemle!

Köszönöm, hogy meghallgattak!

Komiszár János festőművész